

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

Бабіна В.О.,

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин та права
Національний університет «Одеська політехніка»
м. Одеса, Україна

РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Регіональні системи міжнародних відносин доцільно розглядати як динамічні простори взаємодії держав, у межах яких глобальні процеси набувають конкретного політичного та безпекового змісту. Вони не є ізольованими від світового порядку, однак мають власну логіку розвитку, інституційні механізми та специфічну конфігурацію акторів. Саме в цих регіональних вимірах відбувається практична реалізація зовнішньої політики держав, формується баланс інтересів і визначаються інструменти дипломатичного впливу. Для України значення таких систем особливо зростає в умовах повномасштабної війни, коли регіональне середовище безпосередньо впливає не лише на зовнішньополітичні пріоритети, але й на функціонування державних інституцій [3].

Європейський напрям залишається ключовим для України, проте сьогодні він наповнюється значно конкретнішим змістом, ніж це було ще кілька років тому. Після отримання статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу у 2022 році дипломатична служба фактично працює в режимі постійного переговорного процесу. Це проявляється не лише у формальних консультаціях із Брюсселем, але й у щоденній роботі з державами-членами, де вирішуються питання відкриття переговорних кластерів, адаптації законодавства та оцінки реформ. Показовим прикладом є активна дипломатична діяльність України у 2023–2025 роках щодо виконання рекомендацій Європейської Комісії, коли кожен етап внутрішніх змін супроводжувався інтенсивною комунікацією з європейськими партнерами. Таким чином, дипломатія тут виступає не лише каналом представництва, а й інструментом інтеграційної трансформації держави [2].

Євроатлантичний вимір, у свою чергу, демонструє, наскільки швидко дипломатія може змінювати свої функції під впливом безпекових викликів. Повномасштабне вторгнення Росії у 2022 році фактично перетворило зовнішньополітичну діяльність України на безперервний процес мобілізації

міжнародної підтримки. Регулярні засідання у форматі «Рамштайн», що об'єднують десятки держав-партнерів, стали прикладом нової моделі коаліційної дипломатії, де ключову роль відіграє здатність швидко узгоджувати рішення щодо військової допомоги. У цьому контексті українська дипломатія працює не лише як класичний переговорний механізм, а як складова системи національної безпеки, що безпосередньо впливає на ситуацію на фронті. Додатково варто згадати переговори щодо гарантій безпеки та двосторонні безпекові угоди, укладені Україною з низкою держав у 2024–2025 роках, які стали результатом інтенсивної дипломатичної роботи [1].

Чорноморський регіон останніми роками перетворився на один із ключових вузлів геополітичного протистояння, що безпосередньо впливає на економічну та безпекову ситуацію в Україні. Прикладом може слугувати функціонування «зернового коридору» у 2022–2023 роках, коли дипломатичні зусилля за участі міжнародних партнерів дозволили частково відновити експорт української аграрної продукції. Після виходу Росії з цієї ініціативи Україна змушена була шукати нові формати забезпечення морської логістики, що знову ж таки вимагало активної дипломатичної взаємодії з прибережними державами та міжнародними організаціями. У цьому випадку дипломатія безпосередньо впливала на економічну стабільність держави, демонструючи тісний зв'язок між регіональними процесами та національними інтересами.

Суттєвих змін зазнала й інформаційна складова дипломатії. Україна активно використовує соціальні мережі, публічні виступи та міжнародні медіа для формування власного нарративу про війну. Виступи Президента України у парламентах різних країн, участь у глобальних форумах, а також системна присутність українських дипломатів у медіапросторі стали прикладом того, як публічна дипломатія може впливати на рішення іноземних урядів. Водночас це підкреслює, що сучасна дипломатична служба повинна поєднувати класичні навички переговорів із компетенціями у сфері комунікацій та стратегічного впливу [4].

Консульська служба також трансформувалася під впливом воєнних обставин. Масовий виїзд громадян України за кордон у 2022 році створив безпрецедентне навантаження на консульські установи, які були змушені оперативно адаптуватися до нових умов. Видача документів, організація допомоги громадянам, координація з урядами інших держав щодо статусу українців за кордоном — усе це стало щоденною практикою, що значно розширила традиційні функції консульської служби. Фактично вона перетворилася на один із ключових каналів взаємодії держави зі своїми громадянами в умовах кризи.

Усі ці приклади свідчать про те, що дипломатична служба України змушена функціонувати в умовах постійної адаптації до змін регіонального середовища. Гнучкість рішень, здатність швидко реагувати на нові виклики та ефективно використовувати різні інструменти впливу стають визначальними характеристиками сучасної дипломатії. Водночас зростає роль аналітичної роботи, оскільки саме вона дозволяє прогнозувати розвиток подій і формувати довгострокову стратегію зовнішньої політики.

Не менш важливим залишається внутрішній вимір, адже ефективність дипломатичної діяльності значною мірою залежить від узгодженості політичного курсу та інституційної спроможності держави. Успіхи України на міжнародній арені впродовж останніх років значною мірою пояснюються тим, що зовнішньополітичні пріоритети залишаються відносно стабільними, а дипломатична служба діє у тісній координації з іншими органами влади.

Отже, регіональні системи міжнародних відносин для України є не лише зовнішнім середовищем, але й чинником, що безпосередньо визначає зміст і напрями трансформації дипломатичної служби. Сучасна українська дипломатія дедалі більше набуває комплексного характеру, поєднуючи класичні підходи з новими формами діяльності, що дозволяє ефективно реагувати на виклики війни та водночас зберігати стратегічний курс на інтеграцію у європейський і євроатлантичний простір.

Узагальнюючи викладене, слід наголосити, що регіональні системи міжнародних відносин для України виступають не лише зовнішнім середовищем реалізації дипломатичної діяльності, а й простором, у якому формується її сучасна функціональна модель. Події після 2022 року продемонстрували, що ефективність дипломатичної служби безпосередньо залежить від здатності швидко інтегруватися у регіональні формати взаємодії та використовувати їх як інструмент досягнення конкретних політичних і безпекових результатів.

Практика взаємодії з європейськими інституціями, участь у коаліційних безпекових механізмах, а також дипломатичний супровід функціонування морських коридорів у Чорноморському регіоні засвідчують, що українська дипломатія дедалі більше набуває прикладного, результатоорієнтованого характеру. Вона вже не обмежується представницькими функціями, а безпосередньо впливає на питання оборони, економічної стабільності та міжнародної підтримки держави.

Водночас трансформація дипломатичної та консульської служби відбувається під впливом нових викликів, серед яких ключовими є війна, інформаційне протистояння та необхідність одночасної роботи у кількох регіональних вимірах. Це зумовлює посилення ролі стратегічних комунікацій,

аналітичного забезпечення та міжінституційної координації як базових елементів сучасної дипломатичної практики.

Перспективи подальшого розвитку пов'язані з переходом до більш гнучкої моделі дипломатії, здатної поєднувати традиційні інструменти з інноваційними підходами. Йдеться насамперед про розширення можливостей публічної дипломатії, активніше використання цифрових технологій у зовнішньополітичній діяльності та посилення присутності України у регіональних і багатосторонніх форматах співпраці. У цьому контексті саме дипломатична служба стає одним із ключових інструментів не лише адаптації держави до змін міжнародного середовища, але й активного впливу на його трансформацію.

Література:

1. Безклуба А. Дипломатія в умовах війни: досвід України 2023–2024 років // Травневі студії: історія, політологія, міжнародні відносини. 2024. URL: <https://jts.donnu.edu.ua/article/view/16008>
2. Войтюк О., Литвинчук О., Шевчук А. Роль дипломатичної стратегії України в умовах глобальних трансформацій: пошук ефективних інструментів взаємодії // Геополітика України: історія і сучасність. 2024. № 2(33). С. 101–112. URL: <https://geopolitics-of-ukraine.uzhnu.edu.ua/article/view/317250>
3. Волоснікова Н. М., Яцина В. В., Климова С. О. Дипломатія та безпека України в системі міжнародних відносин: виклики глобальної нестабільності // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2025. № 1. С. 18–30. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/406>
4. Піпченко Н., Дарницький А. Публічна дипломатія України в умовах воєнного стану // Actual Problems of International Relations. 2024. № 160(1). С. 25–31. URL: <https://ir.library.knu.ua/handle/15071834/11300>

Беньковський С. Ю.,

кандидат юридичних наук, доцент,
начальник кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін,
Інститут Військово-Морських Сил НУ «Одеська морська академія»
м. Одеса, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ

Євроінтеграційний шлях України є одним із ключових напрямів її зовнішньої та внутрішньої політики, що визначає стратегічні пріоритети

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції